

Csaplár Vilmos

MAJOR CSÍKJA

Major Sándor negyven év körüli vállalkozó a KLM amszterdami járatának utasai közül elsőként lépett ki a budapesti repülőtér érkezési csarnokába. Nem kellett csomagra várnia, csak kézipoggyásza volt.

A fotocellás forgóján áthaladva egy pillanatra megállt, mohón beszívta a hazai levegőt. Évek óta kettős érzés kínozza. *Ott* voltak azok, *akiket* szeretett, *itt* volt az, *amit* szeretett.

Táskáját lóbálva elindult a parkolóban álló autója felé.

A feleségét és a lányát látogatta meg Hollandiában. Magában még mindig úgy emlegette Ildikót, mint a „feleségét”, holott már nem volt a felesége.

Ildikó szobrásznak tanult, elvégezte a főiskolát. Mivel nem tudtak a lakásukba telefonvonalat szerezni, egy napon Ildikó kiment az utcai telefonfülkébe, hogy valamilyen munka részleteit megbeszélje, s tombolva jött vissza. Egy szintén telefonálni szándékozó férfi, aki túl hosszúnak találta az ő fülkében tartózkodását, előbb csak türelmetlenül integetett, aztán kopogott az üvegen. Mikor nem ért célt, ököllel dörömbölt. Végül föltépte az ajtót, és kirángatta Majornét a fülkéből, válogatott káromkodásokat zúdítva rá.

Nem sokkal az eset után Major kijelentette, hogy Ildikó nem sülyedhet el a „létező szocializmus” mocsarában, ki kell bontakoztatnia a tehetségét. Ildikó előző nyáron megismerkedett egy Magyarországon tartózkodó holland tanárházaspárral, majd élénk levelezésbe bonyolódott velük. Hívták, hogy látogassa meg őket. Major azt akarta, hogy Ildikó egyedül keljen útra, sőt, indulása előtt rábeszélte, hogy váljanak el. A férfi terve a következő volt. Ildikó használja ki az adódó lehetőséget, ismerősei segítségével találjon magának egy holland állampolgárságú, megfelelő személyt, kössön névházasságot. Az akkor érvényes törvények szerint a holland állampolgárral kötött házassággal automatikusan állampolgárrá vált a feleség is. Tehát először is juttassa ki a tehetségét a zárt és reménytelen szovjet birodalomból. Majd szülessen gyerekek, így a mindkét ország által aláírt családgyejesítési törvény szerint bár nem házások, a közös gyerek jogán Major nemcsak évente egyszer, harminc napra utazhat ki, mint az átlagmagyar, hanem szabadabban járhat-kelhet a két ország közt. A holland anya és a szintén

automatikusan holland állampolgárrá vált gyereke bármikor hazalátogathatnak, viszonylag normálisan tarthatják a kapcsolatot egymással. Ildikó pár év alatt nemzetközileg elismert művész lesz, a hírneve, az anyagi helyzete és a kapcsolatrendszere lehetővé teszi majd, hogy akár vissza is költözzön, Magyarországról építse tovább a karrierjét.

Ildikó a névházasságkötés napjának reggelén ragaszkodott egy telefonbeszélgetéshez. Megkérdezte, Major tényleg akarja-e, hogy ő férjhez menjen. Női ösztönével mintha jobban megérezte volna a tett horde-rejét. Major határozott igennel válaszolt, fölhívta Ildikó figyelmét, hogy a terv jó, s ha jó, akkor tartani kell magukat hozzá.

Ildikó az egyik hazalátogatása során teherbe esett Majortól. Bár az anya sokat utazgatott a kilenc hónap alatt, a kislány Magyarországon jött világra. Viszont hivatalosan a holland házastársat tekintették apának, így Majornak apasági keresetet kellett beadnia. A bírósági eljárás lassúsága miatt eltelt megint majdnem egy év, mire a kis Hajni Major Hajni lett.

Ettől fogva Major hónapokat tölthetett Hollandiában. Aztán meg hónapokat Magyarországon, egyedül. Ildikó művészi pályája beindult, Amszterdam és Hága után kiállításai nyíltak Berlinben, Rómában, Párizsban, Londonban. Mind több munkáját vásárolták meg, szimpozionokra hívták Japánba, Ausztráliába, Dániába, Spanyolországba. Kopenhágában több más művész munkájával együtt az ő egyik szobrát is megvásárolta az állami múzeum. Az új szerzemények kiállítását a dán királynő nyitotta meg. Ildikó nem tudott jelen lenni, mert Hajni épp megbetegedett.

A magyar-történelem tanári diplomát szerzett Major írói terveket dédelgetett, de a kommunizmus összeomlása előtti években rengeteg tüntetést, fölvonulást tartottak, akadtak köztük olyanok is, amelyeken százezrek vettek részt. Fáklyákkal, gyertyákkal. Majorban föltámadt a fa- és bőrkereskedő, majd bőrgyáros nagyapja vállalkozó hajlama, s egy barátjával fáklyaüzemet alapított. Később kivásárolta a társa tulajdonrészét az akkor már a fáklyákon kívül gyertyákat, díszgyertyákat, gyertya alapú, különleges világítótesteket gyártó üzemben, melynek óriásira nőtt a forgalma. Az egyházak aktivizálódtak, a körmenetek, stációk, virrasztások, avatások és egyéb szabadtéri szertartások tekintélyes tömegeket vonzottak, és mindenki az ő termékeit akarta. Ugyanis Major fölismerte, hogy a szovjet megszállás évtizedei alatt Magyarországon lényegében megszűnt a gyertyakészítés. Gyártottak ugyan valamit, amit gyertyának neveztek, csakhogy a szocialista ipar felsőbbrendűségét

hirdetve félresöpörték a már a középkori Európában alkalmazott technológiát. Az igazi gyertya három részből áll: a kanócból, a lágy belsőviaszból és a kemény külső viaszhéjból. Az égő kanóc hője fölolvastja a belsőviaszt, amit a kemény külső réteg nem enged szétfolyni, így az teljes egészében elég. Bár lassan csökken a héj magassága is, az ilyen gyertya sokszorosan hosszabb ideig adja a fényt, mint a kanóccal a közepében gyertya alakúra préselt viasz. A szocialista termék a meggyújtás után azonnal elkezd szétfolyni, és a lecsorgó anyag hiába keményedik meg, alapvetően nem befolyásolja a rövid élettartamot. A forró anyag csöpög, éget, nehezen eltávolítható foltokat okoz, a keletkező alaktalan tárgy pedig csúf, valamint nehezen kezelhető.

A politikai rendszer összeomlása után Major minden megkötés nélkül utazhatott, egyre többször bukkant föl abban a farmokkal, erdőkkel, kempingtáborokkal körülvett kisvárosban, ahol Ildikó lakást és műtermet bérelt. Elkezdte mondogatni, hogy anyagi gondjaik nem lesznek, települjenek vissza Magyarországra. Először Ildikó azt felelte, korai még. Milyen szempontból, kérdezte Major. Ildikó attól tartott, hogy ha bizonyos időn belül fölbontja a házasságát, a hatóságok megpiszkálják az ügyet. Mi van, ha gyanús nekik, hogy a gyereke nem a törvényes férjtől született, de nem lépnek, várnak. Ha ők várnak, Ildikó számára is az a legjobb taktika, ha vár. Az idő a megoldás, jelentette ki Ildikó furcsán csillogó szemmel. Major azt javasolta, nézzen utána Ildikó a szabályoknak. Mikor legközelebb érdeklődött, hogy mit tudott meg, kiderült, hogy semmit, meg se próbálta. Csak nem fogom magamra húzni a vizes lepedőt, magyarázta. Az első osztályos Hajninál teljes fordulat következett be. Korábban azt mondogatta, hogy neki mindegy, melyik országban él, most viszont határozottan maradni akart. Ildikó megnyugtatta Majort. A lányuk leghőbb vágya az, hogy mennyezetes ágya legyen. Megígéri neki, mondta, hogy ha visszaköltöznek Magyarországra, rögtön vesznek egyet. Aztán egyszer Hajni azt kérdezte az apjától, hogy miért ütik pálcával a gyerekek körmét a magyar tanítók. Nem ütik, tiltakozott Major. Kitől hallottad? A mama mesélte, válaszolta Hajni. Major számonkérte, miért rémisztgeti a felesége a gyereket. Először fordult elő, hogy Ildikó kijavította. Nem a te feleséged vagyok, mondta. Leszögezte, hogy nem hajlandó elhallgatni a valóságot a gyerek elől, igenis vannak ilyen magyar iskolák.

Major telket vett, házat kezdett építeni, a legutóbbi látogatására vitt magával fényképeket is róla. Megdöbbenésére alig váltott ki érdeklődést

az anyából és a lányából, bár kijelentették, hogy ha nyáron Magyarországra látogatnak, szívesen megnézik.

*

Major első útja nem haza, hanem az üzembe vezetett. Számlákat nézett át, meghallgatta a titkárnője beszámolóját a távolléte alatt történekről. Nem izgatta különösebben, hogy a megrendelések folyamatosan csökkennek. A tüntetések ritkultak, számított rá, hogy így lesz. Már korábban kiterjeszkedett az ingatlanüzletre.

Friss otthona, a családi ház, melyben egyszál maga lakott, még nem készült el. A burkolatok egy része lerakásra várt, a beépített bútorok és egyes korlátok is hiányoztak. Kinn a földbe ásott lyukakba a kertészek épp a földlabdás növendékfákat helyezték el, az automata locsolórendszer fekete csövei szanaszét kanyarogtak, még nem került rájuk a gyepszőnyeg.

Major bebámult az Ildikónak épített, üres, viszont kész műterembe. Előszedte a táskájából a Hollandiába magával vitt fényképfelvételeket. Ildikó közömbösen, ha ugyan nem ellenségesen nézegette őket, közölte, hogy ez nem az a ház, amiben szívesen élne. Major meglepetést akart okozni, Ildikó azt sérelmezte, hogy a tervezésbe nem vonták be.

Major egy dühös karmozdulattal szétszórta a fényképeket a műterem padlóján.

Még csak két szoba került lakható állapotba, az egyikben aludt, a másikban íróasztalt, székeket, polcokat helyezett el, s kinevezte dolgozószobának. Jobb ötlet híján ide-oda járkált a két szoba között. Hanyatt vetette magát az ágyon, de rögtön föl is pattant. Valamin sürgősen változtatni kívánt. Át akarta helyezni a heverőt a túlsó sarokba. Amint az egyik felét megemelte és elmozdította, durva karcolást fedezett föl a padlón. Képtelenségnek tűnt, hogy a bútor ilyen nyomot hagyjon. Jelen volt, amikor hozták, és letették az általa kért helyre. Emelték, nem csúsztták. Azóta pedig egyfolytában ott volt. Az ágyneműtartót kerekéken gurulva húzhatták ki.

Megmagyarázhatatlannak tűnt a csík alakja is. Az egyik végénél cikcakkal kezdődött, utána nagyobb cikcakkokkal folytatódott, a vége pedig negyed körívet formázva kihajlott.

Major beült a kocsijába, átment az egyetlen személyhez, aki a távollétében bejuthatott a házba, az anyjához. Kérdőre vonta, hogy miért húzgalja az ágyat és miért nem veszi észre, hogy valami karcolja a padlót. Az anyja nem értette, miről beszél. Megesküdött rá, hogy egyetlen

bútort egyetlen centire se mozdított el, különben is hogy képzelet a fia, hogy ő képes annak a nehéz ágyának az eltolására.

Kérdősködött volna az unokájáról, és hogy a fia hogyan érezte magát Hollandiában, de Major sietve távozott.

*

Hónapokkal később egy szálloda kondíció termében irtózatossal lendülettel emelgette a súlyzókat. Következett az úszás. Végül szaunában izzadt.

Hazafelé a keskeny hegyi úton jéggé fagyott hóbordák között haladt a keréknyomban. Hirtelen oldalról a szélvédője elé került egy belógó ág. Major elfordította a kormányt. Bármilyen óvatos is volt a mozdulat, a kerekek kifordultak a nyomból, rákerültek a jégbordára. Az autó irányíthatatlanná vált, erre-arra csúszkált, végül nagy lendülettel nekicsapódott egy villanyoszlop betonlapzatának. A motorház összenyomódott, gőzölögve folyt a hűtővíz. Major sose használt biztonsági övet, a homloka a szélvédőnek ütközött, vérzett.

A visszapillantó tükörben látta, hogy a seb nem túl komoly, mégis erősen vérzett.

Kikászálódott az autóból.

Azonnal föltűnt neki a féknyom. Mivel eredetileg egy behajtó ágot akart kikerülni, cikcakkal kezdődött. Aztán következtek a nagyobb cikcakkok, végül jött a kihajlás. Az oszlopig. Az ágy alatti karcoláshoz hasonló csík rajzolódott ki, kettő, párhuzamosan, de a hátsó kerekek miatt kis oldaltúrásokkal, eltérésekkel. Azért felismerhetően.

Major lehajolt. Vére a csíkra csöpögött. Elővett egy papír zsebkendőt, odaszorította a sebre. Sütött a nap, kékllett az ég. Föltekintett. Két vadászrepülő manőverezett a felhők nélküli magasságban. A kondenz-csíkjuk alakja különbözött az ágy alatti és a jeges úton lévő csíkoktól, Major azonban hasonlóknak látta őket.

*

A kommunizmus összeomlása után elmúltak a technikai akadályok, Major az új házba három telefonvonalat vezettetett be, gondolta, minden családtagnak legyen sajátja. Ildikóéknak a hazacsábítás részeként mind a három számot megadta, így a volt (és esetleg jövőendő) felesége azzal szórakozott, hogy nem hívta kétszer egymásután ugyanazon a vonalon.

Telefoncsörgést hallott, ide-oda vágatott a házban, kereste, melyiket kell fölvennie. Az egyiket Ildikó megkérdezte, hogy van. Major

eddig se mesélt a csíkról, attól félt, Ildikót megijeszti, sőt érvet szolgáltat a hazaköltözés ellen. Esetleg képes úgy továbbadni Hajninak, mintha az iskolákban pálcával gyerekkörmöket verő tanítókra lenne ez is nyilvánvaló bizonyíték. Nem szándékozott beszámolni egy újabb fejleményről se. Előző nap, miközben taxival tartott hazafelé, egy örült a piros sportkocsijával kétszáz kilométeres sebességgel közeledett. Mikor odaért hozzájuk, hirtelen a fekre taposott. Az összevissza csúszkáló autó átsodródott a dupla záróvonalon az ő sávjukba, és kis híján beléjük csapódott. A taxisofőr, ahelyett, hogy minél gyorsabban elhagyta volna a helyszínt, megállt, kipattant az autóból, és hadonászva, üvöltve számonkérte a piros kocsiából megszállottan, fénylő szemmel bámuló fiatalemberen, hogy miért tette, amit tett. Így Majornak alkalma nyílt szemügyre venni a párhuzamos féknyomot; az alakja ismerős volt, Major, mondhatni, meg se lepődött.

Ildikó azt akarta elújságotni, hogy megnyílt számára az amerikai piac, Hajni meg ő New Yorkba repülnek. Az ottani megnyitó után egy héttel pedig egy Miami-ban lévő galéria is bemutatja a munkáit. Major gratulált, mégis érezhető volt, hogy nem őszintén örül. Pillanatnyi csönd következett, majd Ildikó közölte, hogy Hajni semmiképpen nem kíván Amerikába költözni, mert az a véleménye, hogy ott minden gyerek kövér. Major szeretett volna beszélni a lányával, de azt a választ kapta, hogy már alszik, hívja másnap, korábban.

Másnap hiába telefonált, nem vették föl. Éjjel viszont megcsörrent az egyik készülék, szerencsére a Major ágya melletti. Ildikó köszönés, fölvezetés nélkül elmesélte legfrissebb álmát, épp ebből riadt föl. Egyedül feküdt a hálószobájában. Sötét volt. A résnyire nyitott ajtón egy fénysugár vetült be, ami egy kis négyszöget képezett a padlón. Meredten nézte és akárhányszor a kis fénynégyzög elmozdult, annyiszor elélvezett álmában.

Major meg akarta köszönni a beszámolót, de Ildikó lecsapta a telefont.

Major párszor kísérletezett, próbálta visszahívni, hiába. Ildikónak az a meggyőződése, hogy ő folyamatosan nőzik, ez volt az első tippje, amikor azt találgatta, mit jelenthetett ez az éjszakai telefon. Régebben többször megesett, de mióta a férfi azon görcsölt, hogy hazacsalogassa a családját, megszűnt az ez irányú aktivitása. Még a legnyilvánvalóbb csábításoknak is ellenállt. Ördögi egyezés, jutott hirtelen eszébe. A napokban arról faggatta az új titkárnőjét, hogy miféléket szokott álmodni. A nő úgy tett, mintha őszintén kutatna a titkos emlékeiben, végül kitérő

választ adott. Ő olyan mélyen alszik, hogy reggelre elfelejti, ha álmodott is. Miért kérdezi Major, érdeklődött. Major is kitérő választ adott. Mindebből a nő mégis levont valamilyen következtetést. Ugyanazt csinálta, csak egészen más arccal, más mozdulatokkal. Úgy hajolt le, ahogy szerinte egy férfi jelenlétében kell. Később azt tudakolta, hogy mikor vesz Major a totálkáros autója helyett másikat. Munkaideje végének közeledtekor följánlotta, hogy hazaviszi Majort. Vagy oda, ahova kívánja, tette hozzá. Major azt színlelte, hogy gondolkodik az ajánlaton, aztán nemet mondott.

Viszont másnap egy autókereskedésben kipróbált egy vadonatúj Audit, meg is vásárolta.

*

Volt egy baráti kör, hétvégeken a vitorlázó repülőtéren találkoztak. Reggeltől délutánig karcsú, hófehér gépekkel szelték az eget, órákig siklottak, lebegtek.

A társaság tagjai, Majorhoz hasonlóan, a tehetségük és az ötleteik által szereztek vagyont. Egyikük szoftverírással és különlegesen hatékony adatmentéssel, a másikuk reklámfilmek producereként. A vitorlázórepülés rajongója lett egy híres fodrász, aki sorra nyitotta az üzleteit, és egy étteremlánc-tulajdonos. Az egyetlen nő köztük szakácskönyvek írásával kezdte, saját fogyókúra-módszerekkel folytatta, az egészséges táplálkozáshoz elengedhetetlen alapanyagokat árusító boltokat és wellnesscentrumot nyitott. Egy ideje televíziós műsort vezetett „légy karcsú, de ne sanyargasd magad!” témakörben. Mindegyikük megkülönböztette magát az állami vagyon szétrablásával, korrupcióval gyarapodó újjgazdagoktól, és büszke volt arra, amit elért. Ha szegényeket látott, arra gondolt, hogy ő senkitől nem vett el semmit, bárki más is megcsinálhatta volna ugyanazt, amit ő. Volt legalább egy történetük egy barát-ról vagy ismerős-ről, akit a kezdetekkor be akartak vonni a vállalkozásukba, de nemet mondott, ma pedig szűkölködik, és szidja a kapitalizmust.

A levegőbe emelkedés, a siklás, az órákig tartó lebegés nyugtatta az idegeiket, nagyon élvezték, mintha mindig is erre vágytak volna.

Sötétedés előtt visszatértek a földre, betelepédtek a vitorlázó klub bárjába. Ittak, tilos volt a politizálás, nem hozakodtak elő a problémáikkal, sikerekről is csak kirívó esetben esett szó.

Ha Major Magyarországon tartózkodott, szinte minden hétvége valamelyik napját velük töltötte, most mégse tudta átadni magát a közelgő

fölemelkedés örömének. Kényszeresen azt érezte, hogy előbb még beszélnie kell a lányával.

Ildikó közölte, hogy Hajni a barátnőjénél tartózkodik, ott is fog aludni, mert nála este baráti összejövetel lesz. Major hiányolta Ildikó hangjából a sajnálkozást. Azt is el tudta volna képzelni, hogy megadja a barátnő telefonszámát. A véleményét megtartotta magának, Ildikó pedig érezhetően rövidre kívánta zárni a beszélgetést. Csönd következett. Akkor biztosan rengeteg teendő van, szólalt meg Major, nem tartalak föl. Ildikó nem válaszolt, megint beállt a némaság. Ildikó hirtelen fölcsett. Ugye, nem faggatni meg kínozni akarod a gyereket, hogy miért nem költözünk haza? Nem hagyott időt Majornak a válaszra. Miért mennék haza? Hogy megint mindig mindent te dönts el? A magam ura lettem, és az is akarok maradni. Ezt te nem tudod fölfogni, ugye? Fölepítesz egy házat. Meglepetésként! Ez a fedőneve. Minek a fedőneve, kérdezte Major. Az állandó uralkodási vágyadnak. Én megkérdeztem még közvetlenül az esküvő előtt is, hogy tényleg megtegyem-e. Nem azt válaszoltad, hogy én döntsem el, hanem hogy igen, tegyem meg. Egy szóval se mondtad, hogy nem akarod, vetette közbe Major. Mert akkoriban semmit se mondtam egy szóval sem. Legfőképpen nem ellenkeztem. Ez volt a tervünk, emlékeztetett Major. Ildikó hangja fölcúszott, vékonyodott, vélhetően alkohol hatására. Tervünk! A te terved! Öngyújtó kattánása hallatszott, aztán Ildikó sóhajtott, kifújta a füstöt. Rágyújtottál, érdeklődött Major. Igen, vágta rá Ildikó mérgesen, miért, baj? Meg akarod tiltani? Elképesztő! Kijössz, és rám szólsz, ha dohányzom, mint otthon! Ma már föl se tudom fogni, hogy valaki ennyire beleavatkozzon a másik ember életébe. Azt meg végképp nem, hogy miért engedelmeskedtem. Itt vagy, és látom rajtad, hogy fogalmad sincs róla, mennyit változtam! De van, mondta Major. Mivel a te híres terved következménye, jelentette ki Ildikó, próbálsz jó pofát vágni hozzá. Hirtelen váltott, tárgyilagosabb hangon folytatta. Miért nem költözöl te ki? Hoznád a vagyonodat, itt is üzletelhetnél. Major elkezdte magyarázni, hogy egy kezdő kapitalizmusban sokkal tágabbak a lehetőségek, Hollandiában labdába se tudna rúgni. Mire Ildikó azt felelte, hogy ő meg Magyarországról nem tudná folytatni a művészi karrierjét. Major győzködte, hogy nem sok idő, és Magyarország ugyanolyan hely lesz, mint Európa nyugati része. Ildikó megint váltott. Azért menjek haza, hogy ugyanúgy bánj velem, mint régen? Megbeszélénk mindent, mondta Major. Megbeszélni, kiáltotta Ildikó. Te egyáltalán nem ismeresz engem. Igaz, annak idején én sem ismertem

magamat. Én egy növény vagyok. Egyszer átültetted, még egyszer nem bírnám ki! Most jön a telefonlecsapás, szúrta közbe Major, emlékeztetve Ildikót az álmáról szóló éjjeli beszámolójára. Szemét vagy, sziszegte Ildikó, és tényleg letette.

A szokásos iszogatót és beszélgetést követően Major késő este hazaindult. Először lassan hajtott, aztán gyorsított. Nem egycsapásra, fokozatosan. Végül padlóig nyomta a gázpedált.

Hirtelen megszólalt a kocsiba szerelt telefon. Major megrezzent, kicsit félrerántotta a kormányt, de még idejében korigált. Csökkentette a sebességet, felvette a telefont. A kislánya szól bele. Kiderült, hogy Ildikó odatelefonált a barátnőhöz, hogy a papa kereste. Hívja föl, meg is adta a telefonszámot. Major meglepetésében azon kezdett el csodálkozni, hogy a lánya még nem alszik. Hajni ekkor részletesen elmesélte, mi történt. Már aludt, de a mama felkeltette, hogy most azonnal hívja fel a papát. Hajni vontatottan beszélt, álmosan csengett a hangja, Major mégsem állta meg, hogy ne közölje, hogy a mamával megint a hazaköltözésről vitatkoztak. Hajni semmit se szólt. Most éppen nem akarja, hogy visszajöjjetek, mondta Major. Hajni sírva fakadt. Major érdeklődött, hogy mi a baj. Nem szeretnék erről beszélni, hüppögte Hajni. Már kérdeztelek, és azt mondtad, hogy te se jönnél. Nem tudom, engem hagyjatok ki! Döntsetek el! Teljes erőből rázendített. Major vigasztalta, hogy elrendeződik majd minden. Hajni abbahagyta a sírást, de nem mondott semmit. Egyszer csak elköszönt Majortól, és letette a kagylót.

Major beszélgetés közben leállt az út szélén, és aztán már csak hatvan kilométeres sebességgel haladt.

*

Az egyik városi kórház elmeorvosi osztálya levelet küldött Majornak. Ünnepséget kívántak rendezni, és ehhez gyertyákra, fáklyákra, mécsesekre volt szükségük. Támogatást kértek.

Major, aki egyébként nem szokott aláírásokért elmenni a megrendelőhöz, hanem azok jöttek hozzá, most úgy döntött, hogy személyesen viszi el a szerződést, amely konkrétan ajándékozási nyilatkozat volt, az árut a cége ingyen adta.

Az igazgatói szobában ellátta kézjeggyével a példányokat, majd bevallotta a főorvosnak, hogy tulajdonképpen kíváncsiságból jött el. Azt már nem tette hozzá, hogy küszködik benne a kíváncsiság és a viszolygás. Az utóbbi is kiderült, közvetve. Mikor az igazgató felaján-

lotta, hogy körbevezeti, Major sürgős teendőire hivatkozva nemet mondott.

Épp távozni készült, amikor kopogtak az ajtón, és szinte rögtön ki is nyitották. Égy vörös hajú, elkínzott arcú, fiatal nő lépett volna be a szobába, de amikor észrevette az idegent, megtorpant a küszöbön. Egy pillanatig egymásra nézett Major és a lány.

Aztán a lány kihátrált, és becsukta az ajtót.

Ő a mi Adélunk, közölte a főorvos. Két éve szállították be először, mesélte. Az úttesten az autók előtt kacsázott, egyik-másik előtt megállt, valahogy mindig megúsza. Egyszer aztán egy motoros elsodorta, az aszfaltra csapódott, de nem szenvedett komoly sérülést. Viszont a kikerülő rendőröknek és mentőknek olyan történeteket adott elő, hogy hozzánk hozták be. Ilyenkor égi lénynek képzelet magát, a fizikai teret semmibe veszi, még egy szobában se képes tájékozódni. Kezeljük, benn tartjuk. Kiengedjük. Egy idő múlva újra kezdődik minden. Tízennégy éves korában az iskolából hazatérve tárva-nyitva találta a lakásuk ajtaját. A szülei eltűntek. Nem lehetett rablás, semmi se hiányzott. Csak az apa meg az anya. Fölszívódtak. Egyetlen újság írta meg az esetet, az is mindössze pár sorban, így aztán elindult a suttogó propaganda, hogy a szülők KGB-ügynökök voltak, és az oroszok a Kelet-Európából való kivonulásuk előtt elvarrják a szálakat, bizonyos személyeket likvidálnak. Több ilyen esetről nem tudok, szögezte le a főorvos, viszont azóta se derült ki, hogy velük mi történt. Adélt a nagymamája testvére nevelte föl, de mostanában talán ha kéthetente esik be hozzá. Soha semmit nem hord magánál, táskát se, igazolványt se. Kifestve, ápoltan távozik otthonról, amikor viszont újra megjelenik, tépett, mocskos az öltözete, a teste tele van ütődések nyomaival, vérző sebekkel. És nem emlékszik a köztes időre. A diagnózisa nem egyszerű, több tünetcsoport leírása illik rá, de egyik se teljesen. Fogalmam sincs, fejezte be a főorvos, hogy valaha is életképes lesz-e. Illetve most is tud az lenni, tette hozzá. Ha azt akarja, hogy kiengedjük, akár hetekig is példaszerűen normális.

Major fölvetette annak az eshetőségét, hogy majd találnak alkalmat a kíváncsisága kielégítésére. Erre válaszul a hálás főorvos-igazgató hirtelen ötlettől vezérelve meghívta a nagylelkű támogatót az ünnepségükre. Major, jelezve, hogy komolyan veszi a meghívást, betáplálta a menedzser-kalkulátorba az időpontot, de nem ígérte biztosra, hogy eljön.

Az intézet kertjében különféle lények sétálgattak. Voltak, akik magányosan ültek a padon, voltak, akik többedmagukkal. Akadtak da-gadtak, soványak, nevetősek, bánatosak, férfiak, nők vegyesen.

Hirtelen melléosont valaki, csöndesen, mint egy árnyék. Major rápillantott, rögtön fölismerte. Az a lány szólította meg, aki az igazgató szobájába miatta nem lépett be. Adél. Egy csomagot akart átadni Majornak. Arra kérte, hogy csak vigye ki, őrizze meg, amíg ő nem jelentkezik érte. Major tétován elfogadta. Átnyújtott egy névjegykártyát a lánynak, aki azt villámgyorsan eltüntette valamelyik zsebébe, és kámforrá vált.

*

Major járt-kelt a szobájában, szokása lett a padlóján keletkezett csíkot nézegetni, kerülgetni. Kinn a konyhában megivott egy pohár vizet. Az előszobán keresztülhaladva, egy ideiglenesen fal mellé tolt komódon észrevette a csomagot, amit Adél bízott rá megőrzésre. A kórházi látogatása óta ott hevert. Kezébe vette, letette. Pár lépést eltávolodott tőle, majd visszatért, és újra fölemelte. Lapos volt, a barna csomagolópapírt minden olyan helyen, ahol a szélek találkoztak, leragasztották félbevágott, iskolai füzetekről ismerős, kék szegélyű, fehér vignettákkal. Vignetták sorával. A csomagoló személynek nyilvánvalóan az volt a szándéka, hogy megakadályozza, legalábbis nagyon megnehezítse a kibontást. Vagy ellenkezőleg, mindez a kíváncsiság fölszigázására szolgált. Ezt azért hiszem, gondolta Major, mert ki szeretném bontani. Visszadobta a komódra, ellenállt a csábításnak.

Viszont eszébe jutott a kórházi ünnepség, elővette a menedzserkalkulátorát. A meghívás másnapra szólt.

A vignetták célt értek, ha volt rejtett cél. Elhatározta, hogy odamegy.

Az elmeegógyászat épülete mögött elterülő kertrészt mobil fémkorlátokkal vették körül. Úgy látszik, gondolta Major, valamelyik biztonsági cég is betársult a támogatók közé. Emberei, csupa férfi, körülbelül tizenöt méterenként álltak a korlátok külső oldalán. Fekete egyenruhájuk mellén és hátán három betű volt olvasható: SCZ. Major még nem hallott róluk.

A főorvos messziről észrevette, intett a bejáratnál álló öröknek, hogy vendég, engedjék be. Átmenetileg a homlokára tolta a maszkját, hogy az érkező is ráismerjen. Major csak ezután vette föl az ókori görög stílusú álarcát, és gyűjtötte meg az addig csak vízszintesen a kezében tartott fáklyát. Nagyobb volt, mint az átlag, élénkvrös lánggal égett, a cég kínálatának különlegességeihez tartozott. A főorvosnak Prométheuszként mutatkozott be, az pedig egy olaszos hangzású grófi névvel illette magát. Színes, tollakkal is ékesített álarcát föltehetően egy velen-

cei karneválról hozhatta haza. Betegeinek kartonpapírból, kreppcsíkokból, valószínűsíthetően sajátkezüleg összeragasztgatott készítményeitől mindenesetre elütött. A doktor elnézést kérve mutatott a korlátokra és az örökre. Nem szoktak ők ilyen módszerekhez folyamodni, mondta, de nem lehet kiszámítani, ki milyen állapotba kerül a mulatozás hatására. Ha egyszerre sokukból kitör az, ami a gyógyszerek ellenére is bármikor kitörhet, nincs elég embere, hogy a megfélemezésükről, egyáltalán a testi épségükről gondoskodjon.

Minden figura vidámságot jelképezett, ez föltűnt Majornak, azt tippelte, hogy a résztvevőknek kötelezően előírták. Hiányoztak az ördögök, krampuszok, félszemű kalózok, kócos boszorkányok, vasorrú bábák. Kizárólag a jó oldalhoz tartozó, nemes lelkű meshősök toporogtak, táncikáltak a fűvön, ültek a padokon, lábukat lóbálva. Egy hosszú fülű számréj (nyilván az egyik brémai muzsikus) például röhögve mutogatta a fogsorát. A zenét persze nem ő szolgáltatta, hanem egy ősrégi, orsós magnetofon. Major érdeklődött a főorvostól, hogy milyen alkalmából rendezték az összejövetelt. (Első találkozásukkor vagy nem figyelt oda, vagy az igazgató nem részletezte.) Az feleletként vállat vont. Valakinek a betegek közül eszébe jutott, mesélte. Az ötlet egyre többeknek tetszett meg, végül a viziteken is, a folyosón is kórusban kérték, hogy rendezzenek álarcos kerti mulatságot.

Ebben a pillanatban Major azonosította Adélt a vörös hajáról. Magányosan táncolt, tündéreként, nem csak maszkot, fehér túllruhát is készített magának. A főorvos, követve Major tekintetét, megszólalt. Adélunk példás magaviseletével tegnapelőtt kiérdemelte, hogy elengedjük, mondta, ő saját akaratából van itt. Közben Adél is fölismerte Majort, elindult felé. Lassan közeledett, többen kapkodtak a karja után, próbáltak belecsimpaszkodni a ruhájába, így a főorvosnak volt ideje sűrű bocsánatkérések közepette (nem szokása, hogy felnőtt, egészséges emberek életébe beleavatkozzon) azt tanácsolni Majornak, ne bonyolódjon semmilyen ügybe Adéllal. „Ügybe”, így fogalmazott.

Adél Majort az álarc szerint üdvözölte, Prométheusz úrként. Szemmel láthatóan még a férfinál is jobban lenyűgözte a különleges fáklya, annak is a vadul lobogó, vörös lángja. Pillanatokig bámulta, majd belesimult Majorba, húzta a kijárat felé. Major ránézett a doktorra, az bólintott, az öröknek is intett.

A többszintes kórházkert lépcsősorait végigjárva egy oldalsó kapuhoz érkeztek. Amint Adél megpillantotta a kinti autóforgalmat, mintha áramütés érte volna, kirántotta a karját, elvette Major kezéből

a fáklyát, és már ott cikázott az úttesten. Hihetetlen ügyességgel használta ki a két irányban mozgó járművek közti, folyton változó, üres területet, pontosan kikövetkeztetve, melyik kocsi mikor hova ér. A sofőrök és utasaik szinte föl se fogták, mi az a lebegő fehérség, miközben fölötté a vadvörösből futás közben világosan izzóvá vált a láng.

Major dermedten, földbe gyökerezett lábbal állt, egy pillanatokon belül bekövetkező katasztrófát vizionálva. Egyetlen mentség jutott eszébe: csakis azért sétált ki Adéllal a korlátok és az örök közül, mert a főorvos az „ügy” szót használta, amelyet lenézőnek, sértőnek talált magára nézve.

A lány megismételte valószínűtlen, úgyszólván a fizikai világon túli mutatványát visszafelé is. Mellé érve, Major kezébe nyomta a fáklyát, lekapta magáról az álarcot. A szeme, a bőre, az egész lénye különleges sugárzást árasztott, Major majdnem azt gondolta, hogy ez egyfajta boldogság, tényleg létezhet ilyen. Persze a józansága megakadályozta abban, hogy teljesen megfogalmazódjon a gondolat.

Adél fölvette az álarcot, belekarolt a férfibá, mentek vissza a többiekhez. Egész úton egyetlen szó se hangzott el köztük. Major azt várta, hogy a lány legalább célozzon rá, mikor szándékozik elvinni a csomagját, az pedig magába szállt, megkukult. A boldogsága utóhatásaként vagy a kimerültségtől.

*

Major utánaszámolt, tíz nap telt el a mulatságot követően, amikor a főorvos az üzemben fölhívta. Adélt halálra gázolta egy autó, közölte. Várta Major reakcióját, de ő hallgatott. A doktor mintha megbántódott volna, hogy nem tesznek föl neki semmilyen kérdést, elköszönt.

Major, mire estefelé hazaért, sok tusakodás után eldöntötte, hogy nem dobja a szemébe a csomagot, hanem kibontja. Azonnal a komódhoz sietett, föltépte a borítást. Egy videokazettát talált, melyen Adél összefüggéstelen előadásmódban elmeséli, hogy valamilyen gonosz erők elvették tőle a gyerekeit, kéri, követeli, esedezik, hogy adják vissza, de nem adják, ő mindent megtesz, mégse, földöntúli erők jelenlétét sejteti, először csak fenyegetéseket kapott, ezek egyre erőszakosabbak, megverték, áramot vezettek a testébe, ő még mindig könyörög a gyerekéért.

Volt a kazetta mellett egy nagyalakú boríték is, ez határozta meg a csomag méretét. Rajzok, színes vízfestmények kerültek elő belőle. Minden képnek két része volt, egy felső és egy alsó. A felső kék, arany,

sugárzó, mennyei, de hozzá tartozott az alja, fekete, vörös, méregzöld, rémisztő szemek.

És fantázia szülte kígyóformák. Alakjuk Major csíkjának vonalát mintázta.

Tárcsázta a főorvost. Informálta őt a csomagról, a körülményekről. Rátért a beltartalomra.

A doktor izgatott lett. Szakmailag, hangsúlyozta, neki nagyon fontos, hogy minél hamarabb a saját szemével lássa a videót is, a rajzokat, festményeket is. Ha úgy gyorsabban megoldható, elmegy Major lakására. Hirtelen fölött egy kérdést: jelentette-e már Major a hagyatékot a rendőrség felé. A nemleges választ hallva, az volt a véleménye, hogy akkor most már ne húzzák az időt ezzel. Majd ha találkoznak, megbeszélnek mindent. Azt azonban előre leszögezheti: semmilyen adat nem utal arra, hogy Adélnak valaha is gyereke született volna.

Jelenkor, 2017/2.